

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ב) וַיֵּשׁ לְבָאָר זֶה עֲנִיין ה'מַצְרַ' שְׁקִיִּים כַּאֲשֶׁר נִיגְשִׁים לְתַקִּיעַת שׁוֹפָר
 2 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַל-פִּי מַאֲמָר רַו"ל¹² בְּגִמְרָא, עַל הַפְּסוּק הַאֲמוּר בַּחֲזוֹרָה
 3 לְגַבֵּי מַעְלֵתָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל "עֲנִי ה' אֲלוֹקֶיךָ בַּה' מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית
 4 שָׁנָה", כָּל שָׁנָה שְׂרָשָׁה עֲנִיִּה בַּתְּחִלָּתָהּ - מִתְעַשְׂרֶת בְּסוּפָהּ,
 5 שְׁנֵאמַר¹³ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה,
 6 מִרְשִׁית (חֶסֶר שְׁנֵאמַר מִרְשִׁית) וְלֹא
 7 מִרְשִׁית) כְּתִיב - וְעַד אַחֲרֵיתָהּ,
 8 סוּפָהּ שֶׁל הַשָּׁנָה שֶׁבַתְחִילָתָהּ הִיא
 9 רִשְׁוֹה', לְשׁוֹן עֲנִיּוֹת, שְׂוִישׁ לָהּ
 10 אַחֲרֵיתָהּ סוּף, בְּמוֹבָן שֶׁל סוּף טוֹב,
 11 וּבְמִקוֹם הָעֲנִיּוֹת בֵּאָה עֲשִׂירוֹת,
 12 וּפִירֵשׁ רִשְׁוִי שֶׁהַכוּוֹנָה לְמִשְׁמַעוֹת
 13 הַרוּחָנִית שֶׁל הַדְּבָרִים, כְּלוּמַר שְׂרָשָׁה
 14 מִתְחִלָּתָהּ, שְׂוִישְׂרָאֵל עוֹשִׂין
 15 עֲצָמָן רִשִׁין מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ עֲנִיִּים,
 16 בְּעוֹנוֹה וּשְׁפִלוֹת בְּרֹאש־הַשָּׁנָה
 17 לְדַבֵּר תְּחִנּוּנִים וְתַפְּלָה הַתְּפִלָּה
 18 וְלִבְקֶשׁ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתְּחִנּוּנִים,
 19 כְּעִנְיַן שְׁנֵאמַר¹⁴ תְּחִנּוּנִים
 20 וְדַבֵּר רִשׁ הַעֲנִי מִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ
 21 וּמִתְחַנֵּן, וְהַמְצֵב הַזֶּה כּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 22 מִתְפַּלְלִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרֹאשׁ
 23 הַשָּׁנָה בַּתְּחִנּוּנִים כְּמוֹ עֲנִיִּים, הוּא
 24 ה'מַצְרַ' שְׁבוּ נִמְצָא הָאֲדָם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
 25 כְּפִי שֶׁיִּתְבָּאֵר לְהֵלֵךְ. וּמִבָּאָר כְּבוֹד-
 26 קְדוּשַׁת אֲדָמוֹר מִהַרְ"שׁ
 27 דְּבַבּוּר-הַמִּתְחִיל בְּמֵאמַר חֲסִידוֹת
 28 הַפּוֹתַח בְּפִסּוּק "תִּקְעוּ" מִשְׁנֵת
 29 תְּרַכ"ח¹⁵ שְׁזוּהִי עֲנִיִּין זֶה שֶׁל
 30 תְּפִילָה מִתּוֹךְ תְּחִנּוּנִים וּשְׁפִלוֹת
 31 הַמַּעֲלָה דְתַפְּלַת הָעֲנִי, כְּמוֹ
 32 שְׂכָתוֹב¹⁶ זֶה עֲנִי קָרָא וְהוֹי'
 33 שְׂמַעַע וּבְגַלְל מַעְלָתָהּ הַמִּיּוּחָרֵת,
 34 תְּפִילַת הָעֲנִי נִשְׁמַעַת וְה' עוֹנָה
 35 לְקִרְיָתָהּ.
 36 וְזוּהוּ גַם הָעֲנִיִּין דְּ"מִן הַמַּצְרַ"
 37 גו' ¹⁷ שְׁבוּ נִמְצָא הָאֲדָם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
 38 (לְמִירוֹת שְׁבוּרָאֵי עֲבוּדָתוֹ בַּחֲדוּשׁ אֱלוֹהִי, עַל כֹּל הַפְּרִטִים שֶׁבָה הָאֲמוּרִים לְעִיל,
 39 גִּרְמָה לּוֹ הַתְּעַלּוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת), שְׁהוּא עַל-דֶּרֶךְ שְׂוִישְׂרָאֵל עוֹשִׂין
 40 עֲצָמָן רִשִׁין כּוֹ' וּמִתְפַּלְלִים אֶל ה' בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִתּוֹךְ שְׁפִלוֹת וְתַחֲנּוּנִים
 41 כְּעִנְיִים. וְדוֹקָא עַל-יְדֵי-זֶה שְׁפּוֹנִים אֶל ה' מִן הַמַּצְרַ' נַעֲשֶׂה "עֲנִי
 42 בְּמִרְחֵב יָהּ", שְׁזוּהוּ עֲנִיִּין דְּ"מִתְעַשְׂרֶת בְּסוּפָהּ", סוּפָהּ שְׂוִישׁ

(12) ר"ה טו, ריש ע"ב. (13) עקב יא, יב. (14) משלי יח, כג. (15) נדפס בסה"מ תרכ"ז בסופו (ע' תכח ואילך). וראה גם סה"מ קונטרסים ח"א קיח, א ואילך. (16) תהלים לד, ז. (17) ראה ד"ה תקעו הנ"ל ספ"ג (ע' תלא). (18) מאו"א א, סו. (19) ראה גם ד"ה והי' ביום שהוא יתקע תשכ"ח ס"ז (תורת מנחם - סה"מ תשרי ס"ע יד ואילך).